

Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding
Alternatieve kerkdienst op zondag 22 maart 2020
Voorganger: ds René Venema

Verkondiging

Lieve gemeente en allen die met ons verbonden zijn via internet,

Onze voeten zijn tot stilstand gekomen. We staan op de drempel en weten niet goed wat er voor ons ligt, hoe onze weg zal zijn in de tijd die komt. We kijken in ongeloof over onze schouder achterom en zien dat wat zo kort geleden allemaal nog vanzelfsprekend was, nu opeens in een heel ander licht verschijnt. Het lijkt een boze droom. Het kan niet waar zijn, denken we, maar we kijken elkaar aan en we weten: hier staan we, dit is de realiteit, we moeten verder, en we hebben elkaar nodig. Jij hebt mij nodig, en ik jou. We moeten verder, ik en jij, en dat zullen we ook doen, zeker weten.

De Psalm die we hebben gelezen is een pelgrimslied. We zingen en lezen die elk jaar op deze zondag, in het midden van de veertigdagentijd. Meestal doen we dat zonder al te veel bijgedachten, we kunnen ons wel verplaatsen in de pelgrim die op weg is naar Jeruzalem. Het venster naar de hemelse stad wordt in het midden van de vastentijd eventjes geopend, we krijgen een blik op de stad waar mensen in vrede en in recht leven. Een voorproefje van een werkelijk vrolijk Pasen.

Maar vandaag lijkt alles anders, en blijven onze ogen en oren haken bij woorden die anders niet opvallen. We worden geraakt door wat deze pelgrim overkomt terwijl hij zijn lied van bevrijding zingt, door de situatie waarin hij verkeert. Wanneer hij zijn lied begint te zingen, staat hij op de drempel van de stad, en zijn voeten komen tot stilstand. Hij kijkt om zich heen en vraagt zich af: hoe ben ik hier geraakt, en hoe zal het nu verder gaan. Is dit het? Is die stad die ik voor me zie werkelijk de stad zoals bedoeld door onze lieve Heer?

De stad die God bedoeld is 'hecht en dicht gebouwd', of zoals de oude vertrouwde vertaling zegt: 'welsamengevoegd'. Dat slaat natuurlijk op de prachtige gebouwen en pleinen. Maar als de pelgrim de woorden spreekt, om zich heen kijkt en de mensen naast zich ziet staan en hen in de ogen kijkt, dan ontdekt hij ook iets nieuws. Dat een stad niet alleen uit stenen en cement bestaat. Dat ook natuurlijk. Maar dat de ziel van de stad bestaat uit mensen die 'wel samengevoegd' zijn. Dat je dus - ook in de meest persoonlijke pelgrimage - *wezenlijk samen* bent. Een stad wordt pas stad wanneer burgers samengebonden zijn, een gezamenlijke oriëntatie vinden, ondanks de rijke variëteit die er is in afkomst, cultuur en religie. Die variëteit is geen probleem, maar zijn evenzovele talenten en mogelijkheden om die gezamenlijke oriëntatie, die verbondenheid te beleven en vorm te geven.

Leiden is Jeruzalem niet, maar ook onze stad is fraai en 'welsamengevoegd'. Rondom de oude stadspoorten en de burcht leven wij in een wereld met een rijke geschiedenis, een dynamisch heden en een beloftevolle toekomst. In de Leidse kerken komen we samen om bij die dynamiek en die beloften stil te staan. Om ons in de rede te laten vallen door de stem uit de Bijbel, om te leren zien wie baat heeft bij de dynamiek in de stad, én wie er door in het nauw raakt. En vooral om te horen over de belofte van een goede toekomst voor alle mensen, waar ze ook vandaan komen, wie ze ook zijn. Ook voor onze stad geldt dus dat zij pas werkelijk stad wordt wanneer de mensen 'goed samengevoegd' zijn. Wanneer we elkaar weten te vinden en er voor elkaar zijn. Nu we om besmetting te voorkomen afstand van elkaar moeten houden in de omgang, nu zelfs de kerken

gesloten zijn en we iets doen wat feitelijk helemaal niet kan: in kleine kring de kerkdienst vieren, nu dringt dat nog meer tot ons door dan anders. Het is niet steen en hout dat ons samenbindt. Onze band bestaat uit hoe wij er voor elkaar zijn, hoe wij samen onze zorgen, angsten en verlangens voor God mogen brengen, waar we ons ook bevinden: wij hier met enkele mensen in de kerk, u thuis met uw familie, of in het verzorgingshuis of ziekenhuis, met de mensen die er voor u zijn en die over u waken. Het is die verbinding die onze kracht is, die ons overeind zal houden, in het vertrouwen dat God over ons allen waakt.

Nu wordt er in het pelgrimslied over het schone Jeruzalem ook nog iets heel anders gezegd: in de stad die goed is samengevoegd, waar de mensen in hun onderlinge verbondenheid de ziel van de stad vormen, daar staan ook 'de zetels van het recht'. Daar wordt het recht gerealiseerd waar koning David voor heeft gevochten, het recht namelijk dat de machten in toom houdt en het opneemt voor wie machteloos zijn. De troostende en bemoedigende woorden over de stad die is opgebouwd uit levende stenen, spreken dus niet over goedkope troost. Wil een stad werkelijk toekomst hebben, dan zal dat alleen kunnen als er recht geschiedt, als mensen zonder stem ook aan het woord kunnen komen, als er gerekend wordt met de zwaksten. Want de kwaliteit van een samenleving wordt niet afgemeten aan het succes van de sterksten, maar aan het perspectief voor de zwaksten.

Het is goed en bemoedigend dat in deze dagen waarin de coronacrisis erger en erger wordt, er momenten zijn waarop wij saamhorigheid ervaren. Een verbinding tussen mensen over grenzen en verschillen heen. Tegelijk kunnen we er niet omheen dat deze saamhorigheid alleen stand zal houden, wanneer ook het recht overeind staat. Als we elkaar recht doen. En dat geldt in het klein en in het groot. Van hoog tot laag. We mogen toch hopen dat de grote farmaceutische bedrijven echt de handen ineen slaan en niet om patenten blijven vechten, maar geneesmiddelen ontwikkelen die beschikbaar worden gesteld waar nodig. En we brengen het hopelijk allemaal op om niet te zeggen dat we tegen hamsteren zijn en tegelijk toch maar wat extra's kopen omdat dat wel zo handig is. Dat we dus blijven rekenen met elkaar.

Lieve mensen, in de gemeente van Christus doen wij een beroep op de stad der toekomst. Jezus is op weg naar Jeruzalem, naar de stad van de toekomst. Dat doet hij als 'Zoon van David', als een kind uit Israël dat weet dat ons een toekomst is beloofd, en die ook weet dat het fundament van die toekomst rust op de zetels van recht.

Hoe die stad eruit ziet, leren wij van de pelgrim die de psalm zingt, en leren wij van Jezus die met zijn leerlingen zijn eigen pelgrimstocht maakt. De stad der toekomst die onze bestemming is, is een samenleving van vrede en van rust. Maar de pelgrim op de drempel van de stad beseft en Jezus ervaart het op zijn weg: het een weg is met vele beproevingen om bij die rust en vrede te komen, een weg die vraagt om saamhorigheid en om rechtvaardigheid.

Hoe moeilijk onze situatie nu ook is, hoe plotseling we ons ook onzeker of angstig kunnen gaan voelen: wij zijn in staat om die saamhorigheid en dat streven naar recht op te brengen. Dat is echt zo. Want de Schrift leert ons dat wij de kracht werkelijk vinden als wij zien naar 'onze verwanten en vrienden', zoals het in de psalm van vandaag genoemd wordt. Kijk onze kinderen in de ogen en zie onze grootouders in verpleeghuizen - en we weten dat we er samen voor moeten gaan, en dat we rekening moeten houden met elkaar. Kijk naar je vrienden, de mensen met wie je samen leeft in je buurt, in onze stad - en je weet dat we - ondanks alle verliezen en het onbeschrijflijke verdriet - samen de kracht zullen vinden om door te gaan.

Geprezen zij de Naam van de Heer, die over ons waakt in eeuwigheid.